ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΡΟΝΟΙᾼ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Η΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 5 ΜΑΪΟΥ 1918. ΑΡΙΘ. 150

Ο ΠΑΡΑΛΥΤΟΣ

«Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;»
(Ἰωάν. ε΄ 7).

Ἡ χάρις τῶν θαυμάτων, δι᾽ ὧν ὁ Θεὸς εἶχε πληρώση τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀρχαίου Ἰσραὴλ καὶ εἶχεν ἐπανειλημμένως τεκμηριώση τὴν ἀναλλοίωτον Αὐτοῦ πρὸς τὸ Ἔθνος ἐκεῖνο στοργὴν καὶ προστασίαν καὶ φανερώση ὅτι ἀεὶ ἐνθυμεῖται τὴν ἀρχαίαν ἐπαγγελίαν τῆς ἀποστολῆς τοῦ Λυτρωτοῦ, οὐδέποτε ἐξέλιπε τελείως ἐκ τοῦ Ἰσραήλ· καὶ ὅτε δὲν ὑπῆρχον πλέον ἐν αὐτῷ ἅγιοι καὶ προφῆται ἵνα ὑπηρετήσωσιν ὡς ἄξια ὄργανα τῆς χάριτος ταύτης, ἐχρησιμοποίησεν ὁ Θεὸς τὰ λειτουργικὰ Αὐτοῦ πνεύματα, καὶ ἄγγελος κατὰ καιρὸν καταβαίνων ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ τῆς Βηθεσδὰ καὶ προσέδιδεν αὐτῷ ἰαματικὴν χάριν, θεραπεύουσαν τὸν πρῶτον μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος λουόμενον ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ ὑπὸ οἱουδήποτε νοσήματος καὶ ἂν κατείχετο οὗτος. Τύπος δὲ ἦτο καὶ τοῦτο τοῦ νέου λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας.

Ὡς εἰκός, πλήθη μεγάλα ἀσθενῶν, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν ἦσαν συνηγμένα ἐν ταῖς πέντε στοαῖς τῆς Βηθεσδά, προσδοκῶντες τὴν κίνησιν τοῦ ὕδατος, καὶ ἁμιλλώμενοι τίς νὰ προλάβῃ νὰ εἰσέλθῃ εὐθὺς μετ᾽ αὐτὴν πρῶτος εἰς τὴν κολυμβήθραν. Καὶ δύναται πᾶς τις

νὰ φαντασθῇ ὁποίαν φρικαλέαν ἐντύπωσιν θὰ παρεῖχεν εἰς τὸν ὑγι
ἐπισκέπτην τοῦ τόπου ἐκείνου ἡ συσσώρευσις τόσης ἀθλιότητος κα
δυστυχίας, τὸ θέαμα τοῦ πολλοῦ ἐκείνου πλήθους τῶν παντοειδ
νοσήματα πασχόντων ἀποκλήρων, ὧν πολλοὶ μάτην ἐπὶ πολλὰ ἀτε
λεύτητα ἔτη θὰ ἀνέμενον τὴν εὐκαιρίαν τῆς καταβάσεως ἐντὸς τῆ
θαυματουργοῦ κολυμβήθρας.

Εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὸν πλήρη πόνων καὶ γόων καὶ θρήνω
καὶ δακρύων καὶ ὀλολυγμῶν διηύθυνε τὰ βήματα Αὐτοῦ ποτε ὁ μέγα
Ἰατρὸς ψυχῶν καὶ σωμάτων· καὶ εἵλκυσε τὴν προσοχὴν Αὐτοῦ κα
τὸν ἔλεον ἄνθρωπος παράλυτος ἐπὶ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ὅλα ἔτη
νεκρὸς ζῶν, φάσμα φρικαλέον δυστυχίας, ἔρημος οἰκείων καὶ φίλω
καὶ βδέλυγμα τῶν ὁμοίων αὐτοῦ, ἀφ᾽ οὗ οὐδεὶς ἐπὶ τοσαῦτα ἔτ
ᾐσθάνθη ποτὲ συμπάθειαν καὶ οἶκτον πρὸς τὸ ἀτελεύτητον μαρτύ
ριόν του ὥστε νὰ βοηθήσῃ αὐτὸν ἵνα εἰσέλθῃ ἐν καιρῷ εἰς τὴ
κολυμβήθραν καὶ ἰαθῇ.

Τοῦτον ἐπλησίασεν ὁ Κύριος· καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ἀποτόμω
γινώσκων ἀπὸ πόσου χρόνου βασανίζεται· «Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;
Παράδοξος ἐρώτησις! Ἐρωτᾶται ὁ ἀσθενὴς ἂν θέλει νὰ ἰαθῇ; ἐρω
τᾶται ὁ λιμώττων ἂν θέλει νὰ φάγῃ, ὁ καιόμενος ὑπὸ τῆς δίψης ἂ
θέλει νὰ πίῃ; Καὶ ὅμως ναί! ἐρωτᾶται. Ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸ
ἄνθρωπον ἐλεύθερον, καὶ πρῶτος Αὐτὸς σέβεται τὰ δῶρα καὶ τοὺ
νόμους οὓς ἔθηκε.

«Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;» Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠδύνατο νὰ φαντα
σθῇ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ θεραπευθῇ ἄλλως ἢ βαπτιζόμενος εἰς τὴ
κολυμβήθραν· καὶ ἀντὶ ἀπαντήσεως ἀνέβη εἰς τὰ χείλη αὐτοῦ τὸ μα
κροχρόνιον παράπονον «Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα, ὅταν ταραχθ
τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλ
πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει». Καὶ ἠλέησεν ὁ Κύριος τὸν ἄνθρωπον· «Ἔγε
ραι, εἶπεν αὐτῷ, ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει». Καὶ ἐθερ
πεύθη ὁ ἄνθρωπος ἀμέσως καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ ἐβάδι

Ὁ μέγας καὶ ἅγιος Ἰησοῦς εὑρίσκεται διαρκῶς ἐν μέσῳ ἡμῶ
ἐπισκέπτεται ἀφιλοκερδῶς καὶ αὐτοπροαιρέτως πάντα νοσοῦντα κ
πάντα ἔχοντα ἀνάγκην τῆς ἰαματικῆς Αὐτοῦ χάριτος· κατήργησε τ
κολυμβήθραν τῆς Βηθεσδὰ καὶ ἀντικατέστησεν αὐτὴν διὰ τοῦ ἡγι
σμένου λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας· καὶ ὁσάκις ὁ ἄνθρωπος θελή

Ἐκεῖνος εἶναι ἕτοιμος νὰ χορηγήσῃ δαψιλῶς καὶ δωρεὰν καὶ μετ᾽ ἀγαλλιάσεως τὴν χάριν Αὐτοῦ εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως. Ἰδοὺ ἕστηκεν ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούει· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς Αὐτοῦ καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν εἰσελεύσεται πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσει μετ᾽ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ᾽ Ἐκείνου. Ὢ τῆς ἀφράστου συγκαταβάσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ Θεοῦ! καὶ ὢ τῆς ἀγνωμοσύνης καὶ ἀμεριμνησίας τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἐπιδιώκομεν καὶ δὲν θέλομεν καὶ δὲν σπεύδομεν νὰ ἀπολαύσωμεν τῆς τόσης δαψιλείας τῆς θείας χάριτος.!

«Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;» Ταύτην τὴν ἐρώτησιν ἀπευθύνει καθ᾽ ἑκάστην στιγμὴν εἰς πάντα νοσοῦντα ὁ Κύριος. Μακάριοι οἱ ἐνωτιζόμενοι τῆς φωνῆς ταύτης, οἱ κατανοοῦντες βαθέως ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὴν σημασίαν αὐτῆς καὶ ὑπὸ τὴν μυστηριώδη αὐτῆς ἐπίδρασιν συναισθανόμενοι ἐξεγειρόμενον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὸν πόθον τῆς ἰάσεως. Ἐὰν εἶναι ἄτομα βεβυθισμένα ἐν τῇ ἀδικίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ, παράλυτα ἠθικῶς καὶ σεσηπότα τὴν συνείδησιν οὐχὶ ἀπὸ τῆς χθὲς ἢ πέρυσι μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐτῶν μακρῶν, θὰ αἰσθανθῶσιν, εὐθὺς ὡς θελήσωσι τοῦτο, αἷμα καινὸν καὶ ζωὴν καινὴν διατρέχοντα αὐτοὺς καὶ ἀνυψοῦντα ἀπὸ τοῦ βορβόρου τῶν ὀδυνῶν καὶ τῶν τύψεων εἰς τὴν ἡμέραν καὶ τὸ ζωογόνον φῶς τοῦ ἀνεσπέρου ἡλίου τῆς δικαιοσύνης· ἐὰν εἶναι οἶκοι, ὧν τὰς ῥίζας ἐπότισε τὸ δηλητήριον τῆς ἠθικῆς παραλύσεως καὶ ὧν τὰ θεμέλια ὑπέσκαψεν ὁ δαίμων τῆς ἀπιστίας, τῆς ἀπεχθείας, τοῦ μίσους, τῆς ζηλοτυπίας, τῆς ἔριδος, τοῦ σπαραγμοῦ, τῆς φιλοκοσμίας καὶ τῶν ἄλλων δεινῶν τῶν μαστιζόντων τὰ μικρὰ ταῦτα καὶ εὐτυχῆ βασίλεια τῆς ἀγάπης, θὰ ἴδωσιν αἴφνης διὰ θαύματος καταρρέοντα καὶ ἀφανιζόμενα τὰ παντοειδῆ ταῦτα δεινὰ καὶ ἑαυτοὺς ἀπολυμαινομένους παντὸς μιάσματος καὶ ἀποβαίνοντας κυψέλας ὑγιεῖς καὶ βομβούσας τὸν βόμβον τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποπνεούσας τὴν εὐωδίαν καὶ τὴν γλυκύτητα τοῦ μέλιτος τῆς χάριτος Αὐτοῦ. Ἐὰν εἶναι κράτη καὶ λαοὶ μαστιζόμενοι ὑπὸ σπαραγμοῦ ἐσωτερικῶς ἢ στενάζοντες ὑπὸ δουλείαν ἐξωτερικὴν ἢ ἀπειλούμενοι νὰ πέσωσιν ὑπ᾽ αὐτήν, ἀρκεῖ νὰ ἀπαντήσωσιν ἐν ἐπιγνώσει εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Θεοῦ «Ναί, θέλω, Κύριε» καὶ θὰ ἀκούσωσιν ἀμέσως τὴν παντοδύναμον παραγγελίαν Αὐτοῦ «Ἔγειραι!»· καὶ θὰ ἐγερθῶσιν ἀμέσως καὶ θὰ αἰσθανθῶσιν τὰς δυνάμεις αὐτῶν ὑπερεπαρκεῖς ἵνα ἄρωσι καὶ ἀπορρίψωσι μακρὰν τὸν κατηραμένον κράβ-

βατον τῆς ἀσθενείας αὐτῶν, καὶ θὰ ἴδωσιν παραμερίζοντας εὐλαβῶς καὶ ἐν καταπλήξει τοὺς λοιποὺς νοσοῦντας ἐν ᾧ αὐτοὶ θὰ διαβαίνωσιν ὑγιεῖς καὶ ρωμαλέοι καὶ πλήρεις τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ τόπου τῶν νόσων καὶ τῶν κινδύνων καὶ ἐκ τῆς στοᾶς τῆς ἐρημώσεως καὶ τῆς καταδίκης καὶ ἐκ τοῦ ζόφου τῆς δουλείας καὶ τῆς καταπιέσεως εἰς τὰ ἄλση τῆς ὑγιείας καὶ εἰς τὰς ἀκροπόλεις τῆς ἀσφαλείας, εἰς τὰ πολυθόρυβα κέντρα τῆς ζωῆς καὶ τῆς σωτηρίας, εἰς τοὺς εὐδαίμονας τόπους ἐν οἷς βασιλεύει ὑπὸ τὸν φωτεινὸν οὐρανὸν ἡ ἐλευθερία ἡ ἀληθινὴ καὶ ἡ ἀσφαλὴς καὶ ἀκίνδυνος βασιλεία τοῦ νόμου τοῦ Χριστοῦ.

Ἔστε, ἀδελφοί, ἕτοιμοι πάντοτε, ἵνα ὅταν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τοῦ Κυρίου ἐρωτῶντος «Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;» ἀποκριθῆτε ἀμέσως, «Ναί, θέλω, Κύριε».

ΟΜΙΛΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡ. ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ

Πόσον ὁ χριστιανισμὸς ἰσχύει νὰ δημιουργῇ νέας κατευθύνσεις καὶ νέαν ζωὴν ἐκεῖ, ὅπου εἰσέρχεται θερμὴ καὶ εἰλικρινὴς καὶ βαθεῖα ἡ πίστις τοῦ Εὐαγγελίου! Ἠκούσατε τὸν σημερινὸν ἀπόστολον; Ὁ Πέτρος ἀνέστησε τὴν Ταβιθά. Τί ἦτο ἡ Ταβιθά; Μία ἀπὸ τὰς χριστιανὰς τῆς Ἰόππης, ἡ ὁποία ἦτο «πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν». Καὶ ποῦ ἰδίᾳ ἐστρέφοντο αἱ ἀγαθοεργίαι της; Περὶ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά, περὶ τὰς ὑπάρξεις δηλαδὴ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι καὶ διὰ ἠθικοὺς καὶ διὰ οἰκονομικοὺς λόγους πρέπει νὰ ἔχουν τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὰς φιλαδέλφους προστατευτικὰς φροντίδας μας. Καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν ἀπέθανε καὶ ὅταν ὁ Πέτρος ἐκλήθη καὶ ἦλθε παρὰ τὸν νεκρόν της, ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον αὐτοῦ μὲ δάκρυα καὶ κλαυθμοὺς ὅλαι αἱ πτωχαὶ χῆραι τῆς πόλεως μὲ τὰς πλέον θερμὰς ἱκεσίας, ὅπως τὴν ἐπαναφέρουν αἱ θεοπειθεῖς προσευχαί του εἰς τὴν ζωήν. Καὶ ὁ Πέτρος συνεκινήθη· καὶ «θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπε· Ταβιθά, ἀνάστηθι· ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισεν».

Νὰ θαυμάσωμεν τὴν δύναμιν, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ ἀναστὰς Ἰησοῦς

ἐπροίκισε τοὺς μαθητάς του; Ὄχι ὀλιγώτερον εἶναι δίκαιον νὰ θαυμάσωμεν καὶ διὰ τὸ ὑπέροχον γυναικεῖον πρότυπον, τὸ ὁποῖον μᾶς παρουσιάζεται ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ταβιθά.

Τί ἦτο ἡ γυνὴ πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου; Ἔζη μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν της, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὰς φιλαρεσκείας καὶ τὰς ματαιότητάς της, ἤ, τὸ πολύ, διὰ τὸν οἶκόν της, μὴ ἀναγνωρίζουσα φιλάδελφα καθήκοντα καὶ φιλαδέλφους φροντίδας πέραν τῶν οἰκείων της. Ἀλλ' ἡ κοινωνικὴ ἀποστολή της; Δὲν εἶχε τότε τοιαύτην. Ἐμφάνισιν καὶ ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ πεδίου εἶχον μόνον αἱ ἐκτὸς οἰκογενείας γυναῖκες, αἱ μὴ θέλουσαι οὔτε τοὺς συζυγικούς, οὔτε τοὺς οἰκογενειακοὺς δεσμούς, αἱ ἀνήκουσαι εἰς ἤθη καὶ τρόπους καὶ προορισμοὺς ἐπιδρῶντας εἰς κοινωνικὴν χαλάρωσιν καὶ κοινωνικὴν διαφθοράν.

Ἀλλ' ἡ εὐαγγελικὴ πνοή, δημιουργήσασα νέον πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν κόσμον, δημιουργεῖ καὶ νέον γυναικεῖον τύπον. Ἐν τῷ οἴκῳ ἐμφανίζει τὰς συζύγους καὶ τὰς μητέρας, περὶ τῶν ὁποίων εἶπεν ἡμέραν τινὰ ὁ Λιβάνιος· «οἷαι παρὰ χριστιανοῖς γυναῖκές εἰσιν!» Ἀλλ' ἡ χριστιανὴ γυνή, πρώτη αὐτὴ ἐμφανίζεται καὶ ὡς τίμιος καὶ εὐεργετικὸς κοινωνικὸς παράγων, καὶ εἰς αὐτήν, τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην φιλάνθρωπον τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, ὀφείλεται ἡ ἀρχικὴ φιλανθρωπικὴ κίνησις, ἡ ὁποία, τόσον ἐπεκταθεῖσα σήμερον, εἰς πολυσχιδεῖς καὶ πολυτρόπους ὀργανώσεις, δίδει τόσας ἀνακουφίσεις εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀθλιότητα, καί, μαζῇ μὲ τόσας ψυχάς, σῴζει καὶ τόσα τμήματα τοῦ μεγάλου κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ.

Παρατηρήσατε λ. χ. τὴν Ἀμερικήν. Εἶναι ἡ χώρα τῶν δολλαρίων, τὰ ὁποῖα δὲν μετροῦνται· ἀλλ' ἡ χριστιανικὴ ζωὴ γνωρίζει νὰ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὸν πειρασμὸν τοῦ πλούτου καὶ νὰ ὑποτάσσῃ τοὺς κατόχους του καὶ νὰ τοὺς ἀποσπᾷ ἀπὸ τὰς ματαιότητας καὶ τοὺς ἐγωισμοὺς καὶ τὰς σπατάλας καὶ νὰ τοὺς ἀναδεικνύῃ διακόνους τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ, Τοιουτοτρόπως δὲ Ἀμερικανίδες πλουσιώταται εἶναι ἀφιερωμέναι εἰς ἐξυπηρέτησιν τῆς φιλανθρωπίας καὶ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπιδίδονται ὄχι ἐρασιτεχνικῶς, ὄχι πρὸς ἐπίδειξιν, ὄχι ὅπως ποικίλουν τὸν τρόπον τῆς ζωῆς των, ἀλλ' ὡς εἰς τὸ κύριον ἔργον των, τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ βίου των, μὲ ὅλην τὴν ἀγάπην καὶ μὲ ὅλην τὴν εὐχαρίστησιν καὶ μὲ ὅλην των τὴν αὐταπάρνησιν.

Καὶ γνωρίζετε ἕως ποῦ σπρώχνουν τὴν διακονίαν ταύτην; Πολλαὶ ἑκατομμυριοῦχοι οὐδὲ ἔρχονται εἰς γάμον· ὄχι διότι δὲν τιμοῦν τὸν γάμον, ἀλλὰ διότι θέλουν νὰ ἀφιερώσουν τὴν παρθενίαν των, ὡς χριστιαναὶ τῶν ἀρχαίων χρόνων, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς κοινωνικῆς δυστυχίας, εἰς τὸν κόσμον τῶν χηρῶν, τῶν ὀρφανῶν, τῶν ἀπόρων ἀσθενῶν, τῶν ἀστέγων καὶ ὅλων τῶν ἀπειλουμένων ἀπὸ τὰ παντοῖα φυσικὰ καὶ ἠθικὰ κακά. Οὕτως ὥστε ἡ Ταβιθὰ τῆς Ἰόππης καὶ αἱ ὅμοιαι μὲ αὐτήν, μολονότι ἄγαμοι, ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν αἰωνίαν δύναμιν τοῦ Εὐαγγελίου, δὲν ἀπέμειναν ἄνευ κληρονόμων καὶ διαδοχῆς. Εὐτυχεῖς δὲ αἱ χῶραι, ὅπου οἱ γυναικεῖοι οὗτοι τύποι, αἱ γυναῖκες αὗται, αἱ φιλάνθρωποι καὶ διάκονοι, εἶναι περισσότεραι καὶ ἐπιδίδονται εἰς τὴν ὑπέροχον ταύτην κοινωνικὴν ἀποστολήν των μὲ περισσότερον ζῆλον, μὲ μεγαλειτέραν ἀγάπην, μὲ ἀνωτέραν ἀφοσίωσιν καὶ αὐταπάρνησιν.

Ἰδοὺ καὶ αἱ πολλαπλαῖ ἀδελφαὶ τοῦ ἐλέους, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ πολύτιμοι διάκονοι καὶ οἱ παρήγοροι ἄγγελοι τοῦ κόσμου τῶν πασχόντων καὶ τῶν ἐχόντων τὴν ἀνάγκην τῆς φιλαδέλφου περιθάλψεως καὶ ἐπιμελείας. Ἰδοὺ αὗται, μὴ διστάζουσαι νὰ φθάνουν καὶ μέχρι τῶν στρατοπέδων, ὅπως ἐπεκτείνουν καὶ ἐκεῖ τὴν αὐταπάρνησίν των καὶ διακινδυνεύσουν πολλάκις τὴν ζωήν των. Ἀπὸ ποῦ προέρχονται ὅλαι αὗται; Τί τὰς ἔχει δημιουργήσῃ τοιαύτας; Τί τὰς ἐμψυχώνει εἰς τὰς ἀποστολὰς ταύτας τοῦ τόσου κόπου, τῶν τόσων ἀγρυπνιῶν, τῶν τόσων κινδύνων; Μόνη ἡ χριστιανικὴ πίστις, ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη, ἡ χριστιανικὴ ἐλπίς.

Ἂς καλλιεργήσωμεν λοιπὸν τὴν πίστιν ταύτην, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐλπίδα. Καμμία ἄλλη καλλιέργεια δὲν εἶναι σκοπιμωτέρα καὶ δὲν ἀποδίδει τόσον πλουσίους καὶ ἐξόχους καρπούς. Τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἡ ζωή του ἀπομένουν καὶ θ' ἀπομένουν πάντοτε οἱ εὐεργετικώτεροι παράγοντες τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως, τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν εὐγενεστέρων κοινωνικῶν σκοπῶν.

Η ΕΒΔΟΜΑΣ ΤΩΝ ΠΑΘΩΝ

(Συνέχεια τῆς σελ. 187).

Ἡ ἐρώτησις τῶν μαθητῶν «πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος;» ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν Κύριον νὰ προείπῃ αὐτοῖς τὴν τρομερὰν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ τύχην, τὴν κρίσιμον θέσιν καὶ τοὺς κινδύνους τῆς Ἐκκλησίας ἐν μέσῳ τοῦ ἀπεριγράπτου ἐκείνου σάλου καὶ τοὺς διωγμοὺς τῶν μαθητῶν, νὰ συστήσῃ αὐτοῖς νὰ προσέχωσι μὴ πλανηθῶσιν ὀπίσω τῶν ἐγερθησομένων ψευδοπροφητῶν, νὰ ὑποδείξῃ τὴν προσήκουσαν αὐτοῖς συμπεριφορὰν ἐνώπιον τῆς τρομερᾶς θυέλλης, νὰ προδηλώσῃ ὅτι παρὰ πάντα ταῦτα οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος, διότι πρέπει πρῶτον νὰ κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, καὶ ὅτι ἀφ᾽ οὗ τὸ ἔργον τοῦτο συμπληρωθῇ θὰ ἔλθῃ ἡ μεγάλη ἡμέρα καθ᾽ ἣν θὰ πληρωθῇ ἡ ἐπαγγελία τῆς δευτέρας ἐν δόξῃ παρουσίας Αὐτοῦ εἰς τὸ κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἡμέρα αὕτη θὰ ἐπέλθῃ ἀπροσδοκήτως οἱ μαθηταὶ ὀφείλουσι νὰ ὦσι πάντοτε ἕτοιμοι εἰς ὑποδοχὴν Αὐτοῦ, ὡς αἱ φρόνιμοι παρθένοι τῆς θαυμασίας παραβολῆς, ἣν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ῥηθεῖσαν διέσωσεν ἡμῖν ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος.

Ἔτι δὲ περαιτέρω χωρῶν ὁ Κύριος εἰς τὴν διαφώτισιν τῶν μαθητῶν ἐξηγεῖται αὐτοῖς τὰ τῆς τελικῆς κρίσεως, καθ᾽ ἣν ὁ ἐρχόμενος ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης Αὐτοῦ καὶ τάξας τοὺς μὲν δικαίους ἐκ δεξιῶν Αὐτοῦ τοὺς δὲ ἀδίκους ἐξ εὐωνύμων θὰ ἐπαινέσῃ μὲν τοὺς δικαίους διὰ τὸν χρηστὸν ἐπὶ τῆς γῆς βίον αὐτῶν καὶ θὰ παραπέμψῃ εἰς ζωὴν αἰώνιον, θὰ ἐπιτιμήσῃ δὲ τοὺς ἀδίκους καὶ θὰ παραπέμψῃ εἰς κόλασιν αἰώνιον.

Ἐν ᾧ μετὰ τόσης στοργῆς ἠσχολεῖτο ὁ Κύριος κατὰ τὰς τελευταίας πρὸ τοῦ πάθους ὥρας Αὐτοῦ εἰς τὴν διαφώτισιν, ἐνίσχυσιν καὶ τὸν καταρτισμὸν τῶν μαθητῶν, ὥστε οὐ μόνον ἐνώπιον τῆς ἐπικειμένης ταπεινώσεως Αὐτοῦ νὰ μὴ πτοηθῶσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δεινῶν καὶ τῶν κινδύνων τῶν ἀπωτέρων νὰ εἶναι δεόν-

τως παρεσκευασμένοι, τὸ μὲν Συνέδριον συνέρχεται νύκτωρ προφανῶς (τῇ νυκτὶ τῆς Τετάρτης πρὸς τὴν Πέμπτην) εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καϊάφα καὶ ἀποφασίζει τὴν δόλῳ σύλληψιν καὶ τὸν φόνον τοῦ Κυρίου, ὁ δὲ πάσης εὐκαιρίας ἐπιλαμβανόμενος ἵνα κορέσῃ τὸ κατατρύχον αὐτὸν πάθος τῆς φιλαργυρίας Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ἐμφανισθεὶς πρὸ τῶν ἡγετῶν τοῦ Συνεδρίου συμφωνεῖ ἐπὶ τριάκοντα ἀργυρίοις κατὰ τὸ γεγραμμένον, τὴν προδοσίαν.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν (Πέμπτην), ἥτις ἦτο ἡ πρώτη τῶν ἀζύμων καθ᾽ ἣν ἤρχιζον οἱ Ἰουδαῖοι νὰ ἑτοιμάζωνται πρὸς ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα, ὁ Κύριος διῆλθεν πιθανῶς ἔξω τῆς πόλεως ἐν τῷ ὄρει τῶν ἐλαιῶν, ὁπόθεν ἀπέστειλε τοὺς μαθητὰς εἴς τινα τῶν ἐν τῇ πόλει φίλων, ἵνα ἐν τῷ ὑπερῴῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἑτοιμάσωσιν ἵνα φάγωσι μετ᾽ αὐτοῦ τὸ καινὸν Πάσχα, δύο ἡμέρας ἐνωρίτερον, διότι καθ᾽ ἣν ἡμέραν οἱ Ἰουδαῖοι θὰ ἑώρταζον τὸ μωσαϊκὸν Πάσχα Αὐτὸς μὲν θὰ ἦτο ἐν Ἅδου κηρύττων ἀνάστασιν τοῖς ἀπ᾽ αἰῶνος νεκροῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ θά ἦσαν διεσπαρμένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.

Ὅτε ἐνύκτωσεν ὁ Κύριος ἐκάθισε μετὰ τῶν δώδεκα ἐν τῷ ὑπερῴῳ ἐπὶ δεῖπνον, ἦτο δὲ καὶ ὁ προδότης μετ᾽ αὐτῶν. Πολλὰ τὰ ἀξιομνημόνευτα ἔλαβον χώραν κατὰ τὸν μυστικὸν τοῦτον δεῖπνον. Ἡ ὁριστικὴ καταστολὴ τῶν περὶ πρωτείου ἀναρριπισθεισῶν μεταξὺ τῶν μαθητῶν συζητήσεων διὰ τοῦ ἐμπράκτου διδάγματος τῆς νίψεως τῶν ποδῶν αὐτῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ Κυρίου· ἡ ἐπανειλημμένη ὑπόδειξις τοῦ προδότου ἴσως ὁ ἄθλιος μαθητὴς ἤθελε μετανοήσῃ τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ἀπομακρυνθῇ τοῦ χαίνοντος πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ χείλους τῆς ἀβύσσου· ἡ μετὰ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἵδρυσις τοῦ καινοῦ Πάσχα τῆς ἀπολυτρώσεως ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς θείας εὐχαριστίας· ἡ ὑπόδειξις ὅτι πάντες θὰ σκανδαλισθῶσιν ἐπ᾽ Αὐτῷ κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην νύκτα καὶ ἡ ἐν εἴδει διαμαρτυρίας διαβεβαίωσις τοῦ Πέτρου ὅτι δὲν θὰ ἀπαρνηθῇ Αὐτὸν καὶ ἂν δεήσῃ νὰ ἀποθάνῃ, καὶ ἡ ρητὴ δήλωσις τοῦ Κυρίου ὅτι ὁ Σατανᾶς ἐξῃτήσατο τὴν ἄδειαν νὰ ὑποβάλῃ αὐτοὺς εἰς δοκιμασίαν, καὶ ὁ Κύριος προσηύξατο ἤδη ὑπὲρ αὐτοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις του, καὶ ἡ πρόρρησις ὅτι πρὶν φωνήσῃ ὁ ἀλέκτωρ τρὶς μέλλει νὰ ἀπαρνηθῇ Αὐτόν. Καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ ὑψηλὴ διδασκαλία ἡ περιεχομένη ἐν τοῖς κεφ. ιδ´-ιζ´ τοῦ κατὰ Ἰω[άννην] Εὐαγγελίου καὶ ἀναγινωσκομένη ὡς α´ εὐαγγέλιον τῆς παννυχίδο[ς]

τῆς μ. Πέμπτης, ἐν ᾗ ὁ Κύριος ἐν τῷ ὑπερῴῳ ἔτι ὢν α΄) ἀπαιτεῖ ἅπαξ ἔτι τὴν εἰς Ἑαυτὸν πίστιν τῶν μαθητῶν· β΄) ἀναπτύσσει τὴν ἑαυτοῦ πρὸς τὸν Πατέρα σχέσιν καὶ τὴν παρὰ τῷ Θεῷ θέσιν τῶν μαθητῶν· γ΄) ἐπαγγέλλεται αὐτοῖς τὴν ἀποστολὴν τοῦ Παρακλήτου εἰς ἐνίσχυσιν καὶ ὑπόμνησιν πάντων τῶν διδαγμάτων Αὐτοῦ. Μετὰ δὲ τὴν ἐκ τοῦ ὑπερῴου ἔξοδον ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς τὴν Γεθσημανῆ· δ΄) διδάσκει ὅτι ἀπεσπασμένοι ἀπ᾿ αὐτοῦ ὡς οἱ κλάδοι ἀπὸ τῆς ἀμπέλου δὲν δύνανται νὰ καρποφορήσωσιν· ε΄) ἐντολὴν καινὴν δίδει εἰς αὐτοὺς ἵνα ἀγαπῶσιν ἀλλήλους ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐκείνῃ δι᾿ ἧς Ἐκεῖνος περιέβαλεν αὐτούς, καὶ ἥτις εἶναι κραταιοτέρα τοῦ θανάτου, ἧς μείζων δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, δι᾿ ἣν τὴν ζωὴν Αὐτοῦ θυσιάζει ὑπὲρ τῶν φίλων Αὐτοῦ· ς΄) ἐκτίθησι τοὺς λόγους δι᾿ οὓς ὁ κόσμος μισεῖ Αὐτόν τε καὶ ἐκείνους· ζ΄) ἐπικαλούμενος τὴν μαρτυρίαν τοῦ Παρακλήτου, ὅταν ἔλθῃ, καὶ αὐτῶν τῶν ἀπ᾿ ἀρχῆς αὐτοπτῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ ὅτι τὸ πᾶν ἐποίησεν ἐν τῷ κόσμῳ διδάσκων καὶ θαυματουργῶν, ἵνα πιστώσῃ τὴν θεότητα καὶ τὴν ἄνωθεν ἀποστολὴν Αὐτοῦ, ἐπιρρίπτει ἐπὶ τὸν κόσμον τὴν ἐνοχὴν τῆς μὴ ἀναγνωρίσεως Αὐτοῦ καὶ τοῦ κατὰ τοῦ Θεοῦ, Αὐτοῦ καὶ τῶν ἑαυτοῦ μαθητῶν ἐπικρατοῦντος μίσους.

Ἐπανερχόμενος δ᾿ εἶτα εἰς τὰ περὶ τῶν μαθητῶν, οἵτινες προφανῶς ἠθύμησαν ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λόγων η΄) ὑποδεικνύει αὐτοῖς τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ ἑαυτοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀπ᾿ αὐτῶν ἀποχωρήσεως· θ΄) ἐπαναλαμβάνει τὴν περὶ ἐλεύσεως τοῦ Παρακλήτου ἐπαγγελίαν καὶ ἐκτίθησι τὸ ἔργον αὐτοῦ· ι΄) εὐαγγελίζεται ὅτι μετὰ μικρὸν θὰ ἴδωσιν Αὐτὸν πάλιν καὶ ἡ λύπη αὐτῶν θὰ μεταβληθῇ εἰς χαράν· ια΄) προτρέπει ἵνα, ἂν καὶ θὰ σκορπισθῶσι καὶ θὰ ἀφήσωσιν Αὐτὸν μόνον μετ᾿ ὀλίγον, ἀναλάβωσι τὸ θάρρος αὐτῶν, διότι Αὐτός ἐστιν ὁ νικητὴς τοῦ κόσμου.

Τελευτῶν ὁ Κύριος ἀναφέρει τὴν ἐν τῷ ιζ΄ κεφ. τοῦ Ἰω. ἀρχιερατικὴν πρὸς τὸν Πατέρα περὶ τῶν μαθητῶν προσευχήν, ἐν ᾗ ἀγνοεῖ τις τί πρῶτον νὰ θαυμάσῃ, τὴν ἄπειρον πρὸς αὐτοὺς στοργήν, ἢ τὴν ὑψηλὴν περὶ αὐτῶν πεποίθησιν, ἢ τὴν ἀνέσπερον δόξαν, ἐν ᾗ, διὰ τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ, οἱ ἀφανεῖς καὶ ταπεινοὶ ἐκεῖνοι Γαλιλαῖοι ἐβαπτίζοντο προσευχομένου τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Πατέρα ὑπὲρ αὐτῶν καὶ αἰτουμένου ἵνα τηρηθῶσιν ἐκ τοῦ πονηροῦ, ἵνα τη-

ρηθῶσιν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὦσιν ἀδιασπάστως ἡνωμένοι, ἵνα ἁγιασθῶσιν ἐν τῇ θείᾳ ἀληθείᾳ, ἵνα ἀγαπηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Πατρὸς ὡς καὶ ὁ Υἱός. (ἀκολουθεῖ).

ΤΟ ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΕΝ ΤΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Γ'.

Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ γ' περὶ ἄλλων τε ζητημάτων καὶ περὶ τοῦ ἡμερολογίου ἀπελύθη τῇ 30 Ἰουνίου 1902, ἐντὸς δ' ἔτους συνεκεντρώθησαν αἱ ἀπαντήσεις τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐξαιρέσει τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Κύπρου, αἵτινες δὲν ἀπήντησαν. Μετὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀπαντήσεων ὁ Πατριάρχης τῇ 12 Μαΐου 1904 ἐξέδωκε νέαν ἐγκύκλιον πρὸς τὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἐν ᾗ συνοψίζων καὶ τὰς περὶ ἡμερολογίου γνώμας ἔλεγεν: «αἰδέσιμον εἶναι καὶ ἔμπεδον τὸ ἀπ' αἰώνων μὲν ἤδη καθωρισμένον καὶ κεκυρωμένον τῇ διηνεκεῖ τῆς Ἐκκλησίας πράξει Πασχάλιον, καθ' ὃ τὴν λαμπροφόρον τοῦ Κυρίου Ἀνάστασιν δεδιδάγμεθα τῇ πρώτῃ Κυριακῇ μετὰ τὴν πανσέληνον τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας ἢ συμπιπτούσῃ ἢ μεθεπομένῃ, ὡς οὐκ ἐξὸν περὶ τούτου καινοτομῆσαι» [1].

Παρὰ τὸ συμπέρασμα τοῦτο τοῦ Πατριάρχου αἱ ἀπαντήσεις τῶν Ἐκκλησιῶν δὲν ὑπῆρξαν πᾶσαι ἀνεπιφυλάκτως ἀρνητικαί. Κατὰ πρῶτον λόγον ἀρνητικαὶ ὑπῆρξαν αἱ ἀπαντήσεις Ρουμανίας καὶ Μαυροβουνίου καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τῆς Ρωσίας. Ἡ ρουμανικὴ Ἐκ-

[1] Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ, αἱ ἀπαντήσεις τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ εἰς αὐτὰς ἀπαντητικὴ δευτέρα ἐγκύκλιος τοῦ Πατριάρχου ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» ΚΠόλεως, «Νέᾳ Σιὼν» Ἱεροσολύμων καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν: «Ἡ περὶ τῶν σχέσεων τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ περὶ ἄλλων γενικῶν ζητημάτων πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος τοῦ 1902, αἱ εἰς αὐτὴν ἀπαντήσεις τῶν ἁγίων καὶ αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου», ἐν ΚΠόλει 1904. Πρβλ. *J. Socolov,* Τὸ περὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου ζήτημα κρινόμενον ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς (ρωσιστί), ἐν Πετρουπόλει 1910. *Γρηγορίου Παπαμιχαήλ,* Ἐπὶ τῆς ἡμερολογιακῆς μεταρρυθμίσεως «Πάνταινος» Ἀλεξανδρείας, Β', 1909-1910, σ. 624-628.

κλησία μονονουχὶ θεωρεῖ· τὸ κρατοῦν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμερολόγιον ἐκ θείας διατάξεως προελθόν, «ὁ Θεός, ὁ μέγας τῶν αἰώνων δυνάστης καὶ ἐν τούτῳ ὥρισε τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ὅ,τι δ' ἐκεῖνος ἐθεώρησεν εὐλογημένον, ἂς παραμείνῃ τοιοῦτο». Ἡ δὲ τοῦ Μαυροβουνίου Ἐκκλησία φοβουμένη ἁπλῶς ἀνωμαλίας ἐκ τῆς μετακινήσεως τοῦ ἡμερολογίου συνιστᾷ νὰ παραμείνῃ τοῦτο ὡς ἔχει ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, πρώτη σπεύσασα ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐγκύκλιον τοῦ Πατριάρχου, ἐκτίθησι πλατύτερον τὴν γνώμην αὐτῆς. Λέγει ὅτι καὶ ἐν Ρωσίᾳ ταράσσονται αἱ διάνοιαι τῶν ὀρθοδόξων ἐκ τοῦ ζητήματος τῆς μεταβολῆς ἢ μόνον τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου. Κατὰ διαταγὴν δὲ τοῦ Τσάρου πρὸς ἐπιστημονικὴν τοῦ ζητήματος τούτου τοῦ ἡμερολογίου ἐξέτασιν παρὰ τῇ αὐτοκρατορικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ὡρίσθη ἰδιαιτέρα ἐπιτροπεία ἐξ ἐπιστημόνων ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων σχετικῶν πρὸς τὸ ζήτημα κύκλων τῆς γνώσεως. Ἀλλ' αἱ πολυμελέσταται καὶ πολυσύνθετοι ἐργασίαι αὐτῆς οὔπω ἔληξαν, ὥστε ἀδύνατον νὰ εἴπῃ τις ἐκ τῶν προτέρων τὸ τελευταῖον αὐτῆς συμπέρασμα. Δέον μόνον νὰ ἔχῃ τις πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι τὸ ζήτημα ἔχει πολλὰς ἐπόψεις ἐπιτρεπούσας διάφορον διαφώτισιν καὶ ἀπόφασιν. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς νέας ἡμερομηνίας μόνον ἐν τῷ πολιτικῷ ἡμερολογίῳ ἄνευ μεταβολῆς τοῦ Πασχαλίου καὶ ἄνευ μετακινήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἑορτῶν, μετὰ μόνης δὲ τῆς μετονομασίας τῶν ἀριθμῶν ἐν ἐφαρμογῇ πρὸς τὴν νέαν ἡμερομηνίαν· τ. ἔ. ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἥτις νῦν λογίζεται λ. χ. ὡς 6 Ἰανουαρίου, λογισθήσεται ὡς 19, ἀλλ' ἀφεθήσεται πάλιν ὡς ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων, βεβαίως δὲν θὰ θίγῃ σπουδαίως τὰ ἐκκλησιαστικὰ συμφέροντα, ἐπειδὴ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ πράξει θὰ παραμείνῃ ἐν πάσῃ ἰσχύϊ τὸ ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον (μόνον ἡ ἑορτὴ τοῦ νέου ἔτους θὰ συμπίπτῃ οὐχὶ πρὸς τὴν ἑορτὴν τῆς Περιτομῆς τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου μάρτυρος Βονιφατίου, 14 Δεκεμβρίου τῆς παλαιᾶς ἡμερομηνίας, ὡς τοῦτο γίνεται λ. χ. ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἰαπωνικῇ Ἐκκλησίᾳ). Ἀλλ' ἐν τῇ ἀνακινήσει τῆς καθαρῶς ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ἡμερολογίου οἱ ἐγκριτώτεροι τῶν Ρώσων ἐπιστημόνων προσκλίνουσι μᾶλλον πρὸς τὸ ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, παραδεχόμενοι μόνον ἐπιδιορθώσεις τινὰς ἐν αὐτῷ, οὐ-

δαμῶς δὲ τὴν ἀντικατάστασιν διὰ τοῦ ἧττον ἀκριβοῦς κατὰ τὸ συμπέρασμα αὐτῶν γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου. Ἡ ἔγκυρος αὕτη φωνὴ τῶν Ρώσων ἐπιστημόνων ἀναγκάζει καὶ τὴν ρωσικὴν Σύνοδον μετὰ πολλῆς προφυλάξεως ν' ἀναφέρηται πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν ἐνίων περὶ μεταβολῆς τοῦ ἡμερολογίου συνυπονοουμένης τῆς μεταβολῆς τοῦ Πασχαλίου καὶ παντὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου. Τὴν τοιαύτην μεταβολὴν εἰς τὴν ἀπ' αἰώνων καὶ ἐπανειλημμένως καθαγιασθεῖσαν τάξιν ἀναμφιβόλως θὰ συνοδεύσῃ μετακίνησίς τις ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ζωῇ, ἐνῷ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τοιαῦται μετακινήσεις οὐδαμῶς δικαιολογοῦνται ἐπαρκῶς οὔτε ἐν τῇ ἐξαιρετικῇ ἀκριβείᾳ τῆς προβαλλομένης μεταρρυθμίσεως, οὔτε ἐν τῇ ὡριμασάσῃ ἐκκλησιαστικῇ ἀνάγκῃ. «*Τούτου ἕνεκα*, ἐπιλέγει ἡ Σύνοδος τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας, *ἡμεῖς ἠδυνάμεθα συνηγορῆσαι ὑπὲρ τῆς τηρήσεως ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ πράξει τοῦ ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, ἐπιτρέποντες ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ τυπικὰς ἐξηγηθείσας ἀνωτέρω μεταβολὰς ἐν σχέσει πρὸς τὸ νέον ἔτος καὶ τὴν μετονομασίαν τῶν ἀριθμῶν*».

Κατὰ τὴν γνώμην αὐτῆς ταύτην ἡ ρωσικὴ Σύνοδος ἀποκρούει κατ' ἀρχὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους καὶ διότι θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Ρώσων ἐπιστημόνων τὸ ἰουλιανὸν ἀκριβέστερον, ἀλλ' ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ στέργει τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου ἐν ταῖς πολιτικαῖς καὶ κοινωνικαῖς σχέσεσι διὰ μετονομασίας τῶν ἀριθμῶν τοῦ ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου. Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην θὰ εἴχομεν ἐπὶ παραδείγματι κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1918 ἀπὸ τῶν μέσων Ἀπριλίου τὰς ἑξῆς μετονομασίας:

Ἀπριλίου	28 —	Κυριακὴ τῶν Βαΐων
»	29 —	Μεγάλη Δευτέρα
»	30 —	» Τρίτη
Μαΐου	1 —	» Τετάρτη
»	5 —	Πάσχα
»	6 —	τοῦ ἁγίου Γεωργίου

Καὶ κατὰ τοιαύτην ἀναλογίαν διὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον καὶ Ἰανουάριον τοῦ ἑπομένου ἔτους 1919:

Δεκεμβρίου	25 —	Χριστούγεννα
»	31 —	Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς

Ἰανουαρίου 1 — Βονιφατίου, Ἀγλαΐας
» 14 — Περιτομή, Βασιλείου τοῦ Μ.

Τοιοῦτό τι ἤδη ἐφαρμόζεται καὶ ἐν τῇ ἐν Ἰαπωνίᾳ μικρᾷ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

(ἀκολουθεῖ) *Ἀρχιμ.* ***Χρυσόστομος Παπαδόπουλος.***

ΑΙ ΡΩΣΙΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΙΑΙ

Ἀναμφιβόλως μία τῶν μεγίστων καταστροφῶν ἃς ἐκ τῶν μαξιμαλιστῶν ἡ Ρωσία ὑπέστη εἶναι ἡ νέκρωσις τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης. Αἱ θεολογικαὶ Ἀκαδημίαι δὲν λειτουργοῦσι πλέον. Ἀλλ' ἴσως δὲν εἶναι γνωστὸν παρ' ἡμῖν πῶς εἰργάζοντο αἱ Ἀκαδημίαι, ὅθεν σημειοῦμεν ὀλίγας λέξεις ἐνταῦθα. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐγένετο μεταρρύθμισις τοῦ προγράμματος κατὰ τὰ πορίσματα εἰδικῆς ἐπιτροπείας, ἀποτελεσθείσης ἐξ ἱεραρχῶν καὶ καθηγητῶν ἐγνωσμένης ἐπιστημονικῆς πείρας. Ἐκ τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης βλέπομεν ὅτι οὐσιωδῶς μὲν ὁ ἀκαδημαϊκὸς ὀργανισμὸς παρέμεινεν ὁ αὐτός, ἀλλ' αἱ λεπτομέρειαι μαρτυροῦσιν ὅτι ἐδόθη εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτῶν δρᾶσιν νέα ὤθησις καὶ ἐνίσχυσις.

Κατὰ τὴν νέαν μεταρρύθμισιν ταύτην ὁ καὶ πρότερον πλήρης κύκλος τῶν καθαρῶς θεολογικῶν ἐπιστημῶν ἀπετελέσθη ἐξ εἴκοσι καὶ ἓξ ἑδρῶν. Οὕτως ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ἡ Καινὴ Διαθήκη καὶ ἡ Πατρολογία ἀπέκτησαν ἀνὰ δύο ἕδρας, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, διαιρεθεῖσα εἰς ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας μέχρι τοῦ σχίσματος, καὶ εἰς ἱστορίαν τῆς ἑλληνοανατολικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ σχίσματος μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν· εἰς τὸ δεύτερον τοῦτο τῆς ἱστορίας τμῆμα περιελήφθη καὶ ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας τῶν σλαυϊκῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς Ρουμανίας, τῆς Γεωργίας, τῆς Ἀρμενίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν· ἐκ τούτων μάλιστα ἡ ἱστορία τῶν σλαυϊκῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Πετρουπόλεως ἀποτελεῖ ἀνέκαθεν ἰδίαν ἀνεξάρτητον ἕδραν, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ ἱστορία τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ἑκάστη τῶν λοιπῶν θεολογικῶν ἐπιστημῶν κέκτηται ἀνὰ μίαν ἕδραν, ἐξαιρέσει τῆς ποιμαντικῆς θεολογίας, ἥτις ἐν τῇ αὐτῇ ἕδρᾳ συνεδυάσθη μετὰ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀσκητικῆς καὶ τῆς ὁμιλητικῆς, πολλαπλασιασθεισῶν τῶν ὡρῶν αὐτῆς ὡς ἐκ τῆς ὑφῆς τοῦ μαθήματος, ὅπερ ἀποσκοπεῖ εἰς τὸν ὅσον ἔνεστι τέλειον καταρτισμὸν τῆς ποιμαινούσης τάξεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ βιβλικὴ ἱστορία συνεδέθη λίαν προσφυῶς πρὸς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἐν δὲ τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Καζάν, ὡς ἐκ τοῦ ἱεραποστολικοῦ αὐτῆς χαρακτῆρος, ηὐρύνθη ὁ κύκλος τῶν ἱεραποστολικῶν μαθημάτων διὰ τῶν ἑδρῶν τῆς μωαμεθανικῆς καὶ λαμαϊκῆς θρησκείας, τῆς ἱστορίας αὐτῶν, τῆς ἐθνογραφίας τῶν ἑτεροδόξων τούτων λαῶν, τῆς ἱστορίας τῆς παρ' αὐτοῖς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ, τῆς φιλολογίας αὐτῶν καὶ τῆς γλώσσης, καὶ τῆς ἀναιρέσεως τῶν θρησκευμάτων τούτων. Τοιουτοτρόπως ἔχομεν τὴν ἑξῆς σειρὰν τῶν θεολογικῶν ἐπιστημῶν:

Παλαιὰ Διαθήκη (2 ἕδραι), Καινὴ Διαθήκη (2), πατρολογία (2), ἀπολογη-

τικὴ (1), δογματικὴ (1), ἠθικὴ (1), ποιμαντικὴ μετὰ τῆς ἀσκητικῆς καὶ ὁμιλητικῆς (1), λειτουργικὴ (1), ἐκκλησιαστικὴ ἀρχαιολογία καὶ ἱστορία τῆς χριστιανικῆς τέχνης (1), ἱστορία καὶ ἀναίρεσις τοῦ ρωσικοῦ σχίσματος (1), ἱστορία καὶ ἀναίρεσις τῶν ρωσικῶν αἱρέσεων (1), ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία (4), ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον (1), βιβλικὴ ἱστορία καὶ ἱστορία τοῦ ἀρχαίου κόσμου (1), ἑβραϊκὴ ἀρχαιολογία καὶ γλῶσσα (1), ἱστορία καὶ ἀναίρεσις τῶν δυτικῶν ὁμολογιῶν καὶ ἱστορία τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας (1), ἱστορία καὶ ἀναίρεσις τοῦ μωαμεθανισμοῦ (1), ἱστορία τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ παρὰ ταῖς ταταρικαῖς φυλαῖς (1), ἱστορία καὶ ἀναίρεσις τοῦ λαμαϊσμοῦ (1), ἱστορία τῆς παρὰ τοῖς Μογγόλοις διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ (1), ἐν ὅλῳ 26 ἕδραι. Ταύταις προσθετέαι αἱ γενικαὶ μορφωτικαὶ ἐπιστῆμαι: Φιλοσοφία συστηματικὴ καὶ λογικὴ (1), ψυχολογία (1), ἱστορία τῆς φιλοσοφίας (1), παιδαγωγικὴ (1), ρωσικὴ πολιτικὴ ἱστορία (2), ἐκκλησιαστικὴ σλαυωνικὴ καὶ ρωσικὴ γλῶσσα καὶ παλαιογραφία (1), ἱστορία τῆς ρωσικῆς φιλολογίας (1), ἐθνολογία ταταρικῶν φυλῶν (1), ἐθνολογία μογγολικῶν φυλῶν (1), ἀραβικὴ καὶ ταταρικὴ γλῶσσα (1), μογγολικὴ γλῶσσα καὶ διάλεκτοι (1), ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ φιλολογία (1), λατινικὴ γλῶσσα καὶ φιλολογία (1), γαλλικὴ (1), ἀγγλικὴ (1), γερμανικὴ (1), ἐν ὅλῳ 16 ἕδραι, αἵτινες μετὰ τῶν τοῦ θεολογικοῦ κύκλου συναποτελοῦσιν ἕδρας 42.

Τοιουτοτρόπως νέα ὤθησις ἐδόθη εἰς τὴν ὀρθόδοξον θεολογικὴν ἐπιστήμην διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν σπουδαιοτέρων ἐκ τῶν θεολογικῶν ἑδρῶν καὶ διὰ τῆς προσφάτου αὐτῶν κατανομῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἐπὶ νέων βάσεων καταρτισμοῦ τῶν φοιτητικῶν γραπτῶν τε καὶ προφορικῶν φροντιστηρίων.

Δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας εἰδικῶς ἐξαιρετικὴν σημασίαν ἐνέχει τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τοῦ νέου κανονισμοῦ ἡ τέως πρὸ ἑξαετίας ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Πετρουπόλεως μόνον ἱδρυμένη ἕδρα τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνοανατολικῆς Ἐκκλησίας (ἀπὸ τοῦ σχίσματος μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν) εἰσήχθη καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Ἀκαδημίας, ἡ δὲ μέχρι τοῦ νῦν γενομένη σχετικὴ ἐπιστημονικὴ ἐργασία προοιωνίζετο εὐρεῖαν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βυζαντιακῆς θεολογικῆς καὶ νεοελληνικῆς ἐπιστήμης διὰ τῶν πλουσίων πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν ἐφοδίων τῶν ἐν Ρωσίᾳ ἑλληνομαθῶν ἐπιστημόνων.

Οἱ γινώσκοντες καλῶς τὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ρωσικῶν θεολογικῶν Ἀκαδημιῶν δύνανται νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν σπουδαίαν αὐτῶν συμβολὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὀρθοδόξου θεολογικῆς ἐπιστήμης, διότι αὗται, ἀπεσπασμέναι οὖσαι ἀπὸ τῶν Πανεπιστημίων, ἐμορφώθησαν εἰς ἀνώτατα ἐπιστημονικὰ θεολογικὰ ἱδρύματα ὅλως αὐτοτελῆ, ἐν οἷς δαψιλέστατα ἐκαλλιεργεῖτο καὶ ἀνεπτύσσετο ἡ ἱερὰ ἐπιστήμη ἡ κεκλημένη ν' ἀναπλάσῃ τὴν κοινωνίαν διὰ τῆς ἄγαν ἀκριβολόγου μελέτης πάντων τῶν θεολογικῶν κλάδων. Τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ θεολογικαὶ αὗται Ἀκαδημίαι οὐδεμίαν σχολὴν ἀνεγνώριζον, οὐδ' αὐτὰ ἔτι τὰ ρωσικὰ Σεμινάρια, ὧν τοὺς ἀρίστους μόνον σεμιναριστὰς ἐδέχοντο εἰς ἐξετάσεις κατὰ διαγωνισμόν, καὶ ἐκ τῶν ἀρίστων μόνον ἐξέλεγον τοὺς τροφίμους αὐτῶν, ἐξ αὐτῶν δὲ πάλιν ὡς ὑποψηφίους καθηγητὰς κατὰ τετραετῆ διαλογὴν ἐξέλεγον μόνον τοὺς ἀρίστους, οὓς καὶ ἐνίσχυον ἠθικῶς τε καὶ ὑλικῶς αἱ Ἀκαδημίαι διὰ τῆς πρέπουσαν αὐτῶν εἰδικὴν διὰ τὰς ἕδρας εἰς ἃς ἐκαλοῦντο παρασκευήν, τὸ γεγονός, λέγομεν, τοῦτο μαρτυρεῖ πόση προσοχὴ κατεβάλλετο περὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης, τὴν πρόοδον καὶ ἀκμὴν τῆς ὁποίας ἐν Ρωσίᾳ

ἐμαρτύρουν αἱ σοφαὶ συγγραφαὶ σοβαρῶν ἐπιστημόνων, εἰς τὸ κῦρος καὶ τὴν αὐθεντίαν τῶν ὁποίων πολλὴν παρεῖχον προσοχὴν καὶ αἱ ἐν Εὐρώπῃ ἐπιστημονικαὶ κορυφαί, αἵτινες ὡς ἐκ τούτου ἐθεώρουν ἐπιβαλλομένην τὴν σπουδὴν τῆς ρωσικῆς γλώσσης, ἵνα δύνανται νὰ παρακολουθῶσι τὴν ἀκαδημαϊκὴν ἐν Ρωσίᾳ θεολογικὴν κίνησιν. Ἀλλ' ἡ κίνησις αὕτη ὑπὸ τὰ πλήγματα τοῦ μαξιμαλισμοῦ σήμερον ἐνεκρώθη.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησιαστικά.

Ἱερὰ Σύνοδος.— Συνεδρία τῆς 11 Ἀπριλίου. Ἐνεκρίθη αἴτησις τῆς πατριωτικῆς Ἑνώσεως, ὅπως ἐπιτραπῇ ἵνα χρησιμοποιηθῶσιν ὑπ' αὐτῆς διὰ πατριωτικὰ κηρύγματα οἱ ἱεροκήρυκες Χαλκίδος, Μαντινείας, Μεσσηνίας, Σύρου, Καλαβρύτων, Θηβῶν καὶ Πατρῶν.

— Κατεδικάσθη εἰς τριετῆ ἀργίαν πάσης ἱεροπραξίας καὶ ἐγκαταβίωσιν ἐν τῇ ἱ. Μονῇ Δουσίκου ὁ ἱερεὺς Γεώργ. Στύπας ἐπὶ τελέσει γάμου ἄνευ ἐπισκοπικῆς ἀδείας.

— Κατεδικάσθη εἰς καθαίρεσιν καὶ ἀπόθεσιν καὶ τοῦ σχήματος τῆς ἱερωσύνης ὁ ἱερεὺς Γ. Νικολαΐδης, διότι πήξας ἐν παλ. Φαλήρῳ ξύλινον παράπηγμα ἐτέλει ἱεροπραξίας ἄνευ ἀδείας καὶ ἐν καταφρονήσει τῶν ἐκκλησ. ἀρχῶν.

— Κατεδικάσθη εἰς ἀργίαν ἑνὸς ἔτους ἐπὶ ἐξυβρίσει, τύψει καὶ διαταράξει τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης ὁ ἱερεὺς Δημ. Ὑπερμαχίδης.

Συνεδρία τῆς 13 Ἀπριλίου.— Δὲν ἐγένετο δεκτὴ ἡ παραίτησις τοῦ ἡγουμένου τῆς ἱ. Μονῆς Βελανιδιᾶς Ἀρχιμ. κ. Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτου, ἠκυρώθη δὲ καὶ ὁ ὑπὸ τῆς ἐπισκ. ἐπιτροπείας Μεσσηνίας γενόμενος εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ διορισμὸς τοῦ Ἀνθίμου Δάβα, ὡς καθ' ὑπέρβασιν δικαιωμάτων γενόμενος.

— Δι' ὑπουργικῆς διαταγῆς ἐκοινοποιήθησαν εἰς τὸν ἐν τῷ μετώπῳ μαχόμενον ἐθνικὸν στρατὸν αἱ ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει εὐχαὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

— Τῇ 26 λήξ. ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Μελέτιος ἀνεχώρησεν ἐπὶ ἐπισκέψει καὶ εὐλογίᾳ τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ τοῦ μετώπου.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 27 μετέβη εἰς προσκύνημα εἰς τὸν τάφον τοῦ μαρτυρικοῦ ἥρωος τῆς Ἀλαμάνας Ἀθανασίου Διάκου.

Ἐκ Λαμίας ἀναχωρήσας τῇ ἑσπέρᾳ τῆς 27 ἀφίκετο εἰς Θεσσαλονίκην περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἑπομένης καὶ κατέλυσεν εἰς τὴν Μητρόπολιν, τῇ δὲ 29, Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ, ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς ἁγίας Σοφίας.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ πλὴν ἄλλων ἐδέξατο τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ παρακολουθοῦντος τὸν Ἀγγλικὸν στρατὸν Ἀγγλικανοῦ ἐπισκόπου, ἀντήλλαξε δ' ἐπισκέψεις μετὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου Γκυιγιωμᾶ καὶ τοῦ Ἄγγλου στρατηγοῦ Μίλν.

Ἡ Α. Σεβασμιότης προὔκειτο νὰ ἀναχωρήσῃ τῇ 2 Μαΐου ἐκ Θεσσαλονίκης πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Σρυμόνος μαχομένων ἐθνικῶν στρατευμάτων.

— Ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἀπήντησεν εἰς τὸ ἐν τῷ προηγ. τεύχει τοῦ «ΕΚ.» δημοσιευθὲν συγχαρητήριον ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει τηλεγράφημα τοῦ Σ. Μητροπολίτου ὧδε:

Μητροπολίτην Μελέτιον Ἀθήνας.

«Ἀπαντῶντες εὐχόμεθα Ὑμῖν ἐξ ὅλης καρδίας ἵνα ὁ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσῃ Ὑμᾶς πάσης χαρᾶς, εἰρήνης καὶ χάριτος ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἁγίας διακονίας τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν. *Πατριάρχης **Φώτιος***».

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερβίας κ. Δημήτριος ἀπήντησεν εἰς τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει δημοσιευθὲν τηλεγράφημα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ὡς ἑξῆς:

«Εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι ἐπὶ ἀδελφικῇ προσρήσει καὶ μνείᾳ τῆς Μετριότητος ἡμῶν, ὡς

καὶ διὰ ὑμέτερα αἰσθήματα συμπαθείας πρὸς τὸν ἡρωικὸν σερβικὸν λαὸν καὶ πολυπαθὲς ποίμνιόν μου. Ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν γενέσθω ἵλεως πᾶσι τοῖς τεθλιμμένοις καὶ ἀγωνιζομένοις ὑπὲρ τῆς ἁγίας Αὐτοῦ δικαιοσύνης».

Διάφορα.

Ζωηροτάτη ἐξεδηλώθη ἡ φιλάδελφος ἀλληλεγγύη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τοὺς ἐν τῷ μετώπῳ διεκδικητὰς τῶν ἐθνικῶν δικαίων ἐξ ἀφορμῆς τῆς διοργανωθείσης ὑπὸ τῆς εὐγενεστάτης λαίδης Γκράμβιλλ ἐν τῇ ἀγγλικῇ Πρεσβείᾳ ἀγορᾶς ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν Ἑλλήνων πολεμιστῶν. Αἱ εἰσπράξεις ἀνῆλθον εἰς τὸ ποσὸν τῶν 250.000 περίπου δραχμῶν.

— Ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ διεξήχθη ἐν τῇ Σιναίᾳ Ἀκαδημείᾳ ἡ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τοῦ ἐθνικοῦ ἀριστείου τῶν γραμμάτων εἰς τὸν ποιητὴν κ. Ἰω. Πολέμην.

Ἀναδημοσιεύομεν ἐκ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Χαρ. Ἀννίνου τὸν ἐπίλογον: «Οἱ Ἕλληνες ποιηταί», εἶπεν ὁ εἰσηγητής, «ὀφείλουν νὰ κρούουν συχνότερον καὶ ἐντονώτερον ἐκ τῶν χορδῶν τῆς φόρμιγγός των τὴν ἀπηχοῦσαν τὸ αἴσθημα τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης· τῆς πατρίδος οὐδεὶς τῶν ἀληθῶς μεγάλων ποιητῶν ἀπὸ τοῦ Αἰσχύλου μέχρι τοῦ Βαλαωρίτου οὐδέποτε παρημέλησεν....

»Αὐτὸ τοῦτο ὀφείλουν νὰ πράττουν καὶ οἱ σύγχρονοι ποιηταί, ἀναλογιζόμενοι ὅτι καὶ ἐξ ἰδιαιτέρας καὶ ἀμεσωτέρας ὑποχρεώσεως ἐπιβάλλεται εἰς αὐτοὺς τοιαύτη ἐθνικὴ δρᾶσις κατὰ τοὺς σημερινοὺς κρισιμωτάτους καιρούς.

»Ἡ πατρίς μας ἀνέσπασε τὸ ξίφος ὑπὲρ τοῦ μεγάλου ἀγῶνος τῆς Ἐλευθερίας καὶ τὰ γενναῖα τέκνα τῆς Ἑλλάδος ἐπισύρουν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὰ ἐγκώμια τῶν λαῶν, μαχόμενα εἰς αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ πεδία, ὅπου ἐγεννήθη καὶ ἐξετράφη ἡ ἀήττητος Μακεδονικὴ φάλαγξ, ἧς ἀνανεώνουν τὰς παραδόσεις. Καιρὸς εἶναι ἡ καλλικέλαδος Ἑλληνικὴ Μοῦσα νὰ τονίσῃ τὰ θούρια, ν' ἀναρριπίσῃ τὸ πῦρ τῆς φιλοπατρίας, νὰ ἐμφυσήσῃ μένος ἀκάθεκτον εἰς τὰ στήθη τῶν μαχητῶν μας καὶ νὰ συγκεντρώσῃ πᾶσαν τὴν σκέψιν καὶ πᾶν τὸ αἴσθημα τοῦ λαοῦ εἰς μόνην τὴν ἰδέαν τῆς νίκης. Καὶ ἡ ἠὼς τῆς μεγάλης νίκης διαυγάζει ἤδη. Ὄχι, ἡ ἰδέα τῆς προόδου, ἡ ἰδέα τῆς ἐλευθέρας σκέψεως καὶ τῆς ἐλευθέρας συνειδήσεως τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν, ἡ συμβολιζομένη ὑπὸ τοῦ Τιτᾶνος τοῦ ὁποίου αἱ τραγικαὶ τύχαι ἀπεικονίζονται ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, δὲν θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀντιπροσώπων τοῦ Κράτους καὶ τῆς Βίας καὶ δὲν θ' ἀλυσοδεθῇ εἰς τὸν Καύκασον τοῦ ὀνείδους καὶ τῆς ἀνομίας· ἀλλὰ θ' ἀναλάμψῃ φαεσφόρος ἀνακύπτουσα ἀπὸ τοῦ γνόφου καὶ τοῦ ὀρυμαγδοῦ τοῦ πολέμου.

»Ὅταν δὲ μετ' ὀλίγον χρόνον, συμπληρουμένης αἰσίως τῆς πρώτης ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν ἀνεξαρτησίας, ἡ ἱερὰ ἐπέτειος ἀνατέλλουσα ἀντικρύσῃ τὴν Ἑλλάδα μεγάλην καὶ σεβαστήν, νικήτριαν, δαφνοστεφῆ καὶ ὑπερήφανον, ἐπεκτεινομένην μέχρι τοῦ θρυλητοῦ ὁρίου, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀείποτε ἀπέβλεψε τὸ ἀκοίμητον ὄνειρον τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς, εἰς τὴν ἑλληνικὴν Μοῦσαν θὰ λάχῃ πάλιν ἡ ἐπίφθονος τιμὴ ν' ἀναμέλψῃ τὸ Carmen seculare, νὰ προσθέσῃ νέαν στίλβην εἰς τὰ τρόπαια τοῦ ἀγῶνος τοῦ 1821, συζευγνύουσα διὰ χρυσοῦ κρίκου δύο μεγάλας ἐποχὰς τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς δόξης, παραθέτουσα παρὰ τὰ ἀθάνατα ὀνόματα τοῦ Μπότσαρη καὶ τοῦ Διάκου, τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ Καραϊσκάκη, τοῦ Μιαούλη καὶ τοῦ Κανάρη, τὰ τετιμημένα ὀνόματα τῶν σημερινῶν μας πεζομάχων καὶ ναυμάχων καὶ ἀερομάχων. Γένοιτο!».

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐν Ἀθήναις . . . . δρχ. 10
Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις . . . . . . » 12
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . . . . » 15
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0,35.

ΓΡΑΦΕΙΑ
ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀθηνῶν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ Ι. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ δ.θ.